

Grönstrukturutredning för **Planprogram Redegatan**

Författare: Kajsa Olsson & Stina Gustafsson
Park- och naturförvaltningen, Göteborgs stad
2020-08-17 [Reviderad 2020-10-26]

Sammanfattning

Programområdet har bristande tillgång till park, såväl som brist på lekplatser. De ytor som finns i området är få, utgörs i huvudsak av naturmark med kraftig topografi och har brister gällande tillgänglighet. Bokgatans naturområde har bäst förutsättningar av de ytor som finns men bedöms inte ha potential att utveckla de kvaliteter som krävs för att råda bot på parkbristen. Om programområdet bebyggs enligt förslag i planbesked och markreservation kommer bristen på park att förstärkas ytterligare, samtidigt som de befintliga värdena inom Påvelunds naturområde kommer att påverkas negativt.

Då det finns få befintliga strukturer som kan nyttjas behöver parkmark tillskapas. Särskilt fokus behöver ligga på att tillskapa parkytor som är tillgängliga då detta är en brist i stadsdelen i stort. Förvaltningen ser potential i att nyttja mark i Påvelunds naturområde för att tillskapa en stadsdelspark för att råda bot på befintlig parkbrist samt säkerställa tillräckligt med kvalitativa vistelseytor förhållande till föreslagen bebyggelse. Förvaltningen föreslår följande strategi som bör tas omhand inom programarbetet:

Nyttja

- Mark i Påvelunds naturområde
- Bokgatans naturområde som tillgång ur ett ekologiskt perspektiv

Värna

- Miljöer som bedöms skyddsvärda i kommande naturvärdesinventering
- Plana, tillgängliga ytor inom Påvelunds naturområde
- Befintlig motionsslinga i Påvelunds naturområde

Utveckla

- Befintlig motionsslinga i Påvelunds naturområde
- Hagens områdeslekplats till en stadsdelslekplats

Tillskapa

- Ett stråk med parkmark om minst 2 hektar inom Påvelunds naturområde
- En bostadsnära parker på den plana ytan invid Älvsborgs fotbollsplan
- Entré zoner till Påvelunds naturområde
- Parkkvaliteter på den plana ytan söder om programområdet

Behov av kompensationsåtgärder

- Kompensation för rekreativa värden och naturvärden som kan försvinna i och med eventuell exploatering inom Påvelunds naturområde.

Behov av särskilda utredningar

- Naturvärdesinventering

Innehållsförteckning

Bakgrund	4
Utredningens syfte och mål	4
Planeringsunderlag	4
Övergripande grönstruktur	5
Programområdets sammanhang	5
Offentlig friyta	6
Grönstrukturens karaktär	6
Programområdets grönstruktur	7
Översikt	7
Påvelunds naturområde	7
Bostadsnära park och natur	9
Stadsdelspark	11
Lekplatser	12
Utgångspunkter för vidare analys	12
Programmets påverkan	13
Vad finns?	13
Vad behövs?	13
Förslag på strategi	14
Nyttja	14
Värna	14
Utveckla	15
Tillskapa	15
Förslag på utveckling	17
Behov av ytterligare utredningar	18
Naturvärdesinventering	18
Bilaga: Planeringsförutsättningar	19

Bakgrund

Utredningens syfte och mål

Denna gröonstrukturutredning tas fram som ett underlag i arbetet med *Planprogram för Redegatan*. Målen med utredningen är att:

- Beskriva grönsstrukturens kvaliteter och brister inom det aktuella området utifrån mål och riktvärden i park- och naturförvaltningens styrande dokument.
- Analysera hur föreslagen planering kan komma att påverka befintlig grönsstruktur i det aktuella området.
- Ringa in om det finns behov att utveckla grönsstrukturen i det aktuella området för att förvaltningens mål ska uppnås och/eller som ett resultat av föreslagen planering.

Utredningens syfte är att ta fram en områdesspecifik utredning för att inom planarbete uppnå Grönstrategins mål samt tillgodose en god kvalitet på grönsstrukturen i området. Grönstrukturens brister, behov och möjligheter samlas i utredningen för att denna information ska kunna komma in i rätt skede i planprocessen. Grönstrukurutredningen berör enbart mark planlagd som allmän plats park eller allmän plats natur.

Planeringsunderlag

Utredningen utgår från två av park- och naturförvaltningens styrande dokument: *Grönstrategi för en tät och grön stad* (2014) respektive *Park- naturförvaltningens riktlinje för lekplatser* (2019). Läs mer om dokumenten i bilagan på ss. 19-22.

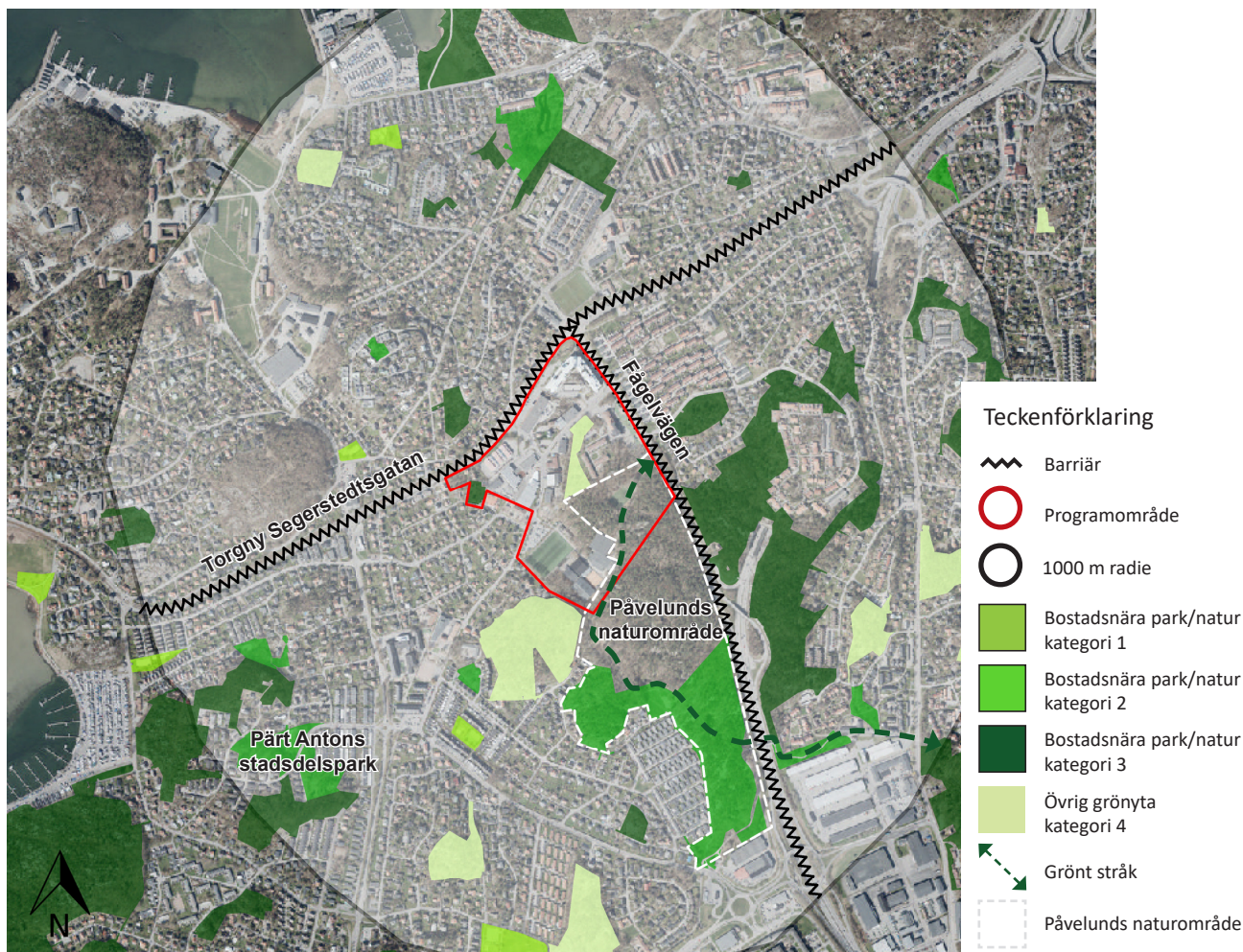
Utöver dessa underlag har Park- och naturförvaltningen en målsättning om att minst 15 procent av marken inom en stadsdel ska utgöras av offentliga friytor. Siffran är baserad på forskning och används som en analysmetod för att undersöka tillgång till offentliga friytor samt för att säkerställa tillräckligt med vistelsezoner i den täta staden.

Målsättning
minst 15 %
offentlig friyta

Övergripande grönstruktur

Kartläggning

Programområdets sammanhang

Det aktuella programområdet är beläget i ett utpräglat småhusområde. I söder kopplar programområdet an till Påvelunds naturområde och i norr och öst angränsar området till Torgny Segerstedts gata respektive Fågelvägen. De båda vägarna utgör sociala barriärer i landskapet och begränsar möjligheterna att nå omkringliggande grönstruktur. Detta gäller särskilt Torgny Segerstedts gata där staket längs spårvagnsspåren innebär att gatan enbart kan korsas vid ett fåtal punkter.

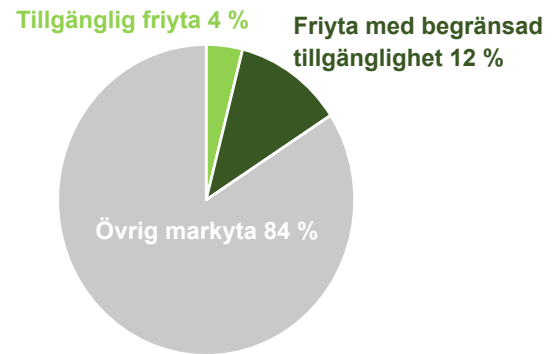
Grönstrukturen i närheten av programområdet är inte en del av någon större grön kil. Däremot utgör befintlig motionsslinga i Påvelunds naturområde en del av ett grönt stråk som sträcker sig bort mot Ruddalens natur i öster. Stråket kopplar an till Ruddalens motionsslinga och möjliggör för en sammanhängande grön promenad på flera kilometer.

Parkkategorier

Kategori 1-4 avgör i vilken grad ytor har förutsättningar att rymma parkkvaliteter med avseende på tillgänglighet. Kategori 1 avser parker där i stort sett hela ytan bedöms fungera ur tillgänglighets-synpunkt medan kategori 4 bedöms sakna förutsättningar att göras tillgängliga för allmänheten. Se sida 21 för vidare beskrivning.

Offentlig friyta

Inom en radie på 1000 meter från programområdet utgörs cirka 16 procent av den totala markytan av offentlig friyta. Denna siffra inkluderar lekplatser respektive andra offentliga friytor över 0,2 ha som förvaltas av Park- och naturförvaltningen. Detta innebär att området uppnår rekommendationen om minst 15 procent offentlig friyta av den totala markarealen. Dock bedöms stora delar av denna friyta ha brister gällande tillgänglighet.

Grönstrukturens karaktär

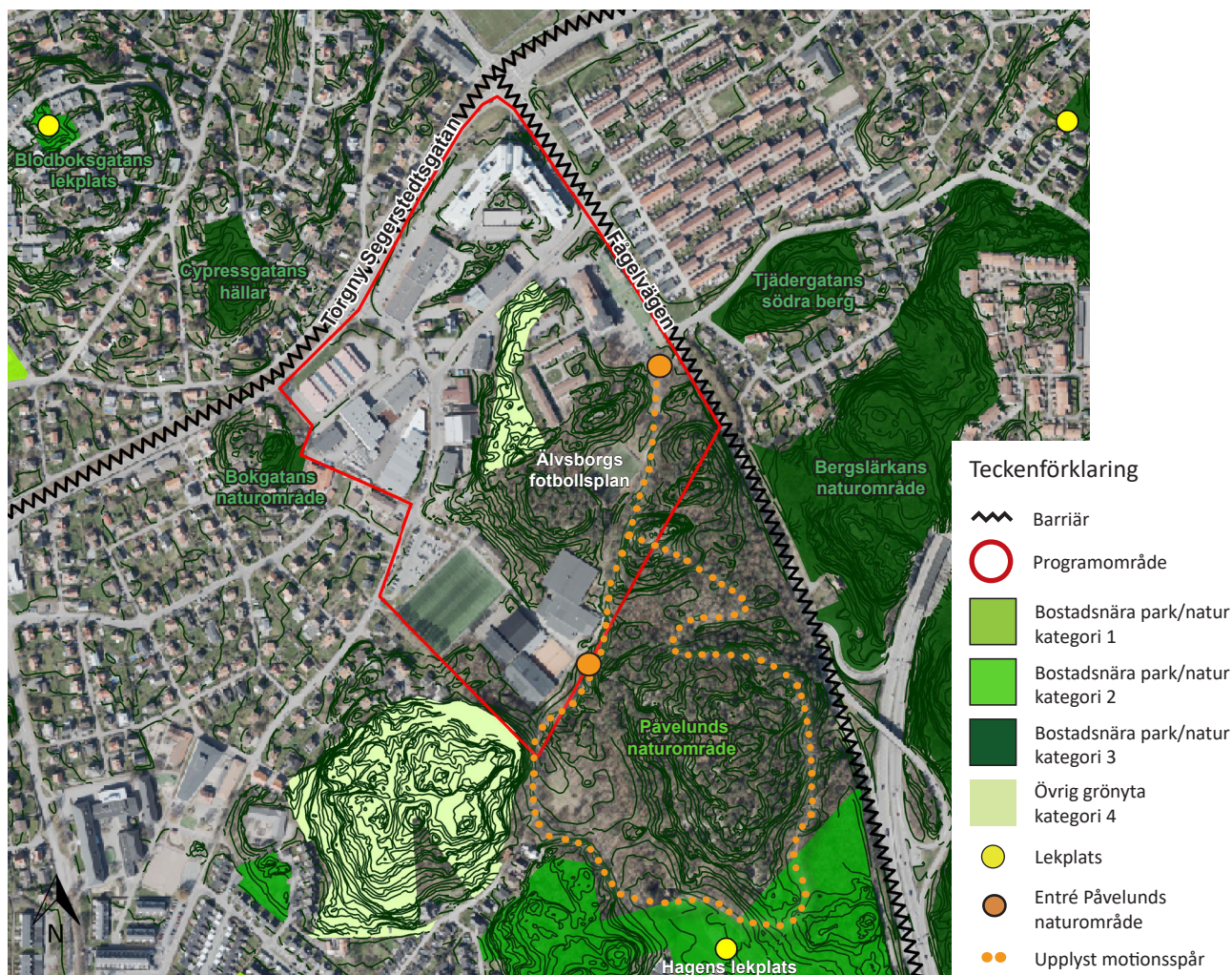
Grönstrukturen utgörs främst av spridda kuperade naturområden. De är viktiga för landskapets karaktär och erbjuder i flera fall goda möjligheter för rekreation i form av vila, utsikt, naturupplevelse och motion. Naturområdenas kraftiga topografi och bitvis täta vegetation gör emellertid att delar av stadsdelens grönstruktur är mer eller mindre otillgänglig för vistelse. Av den totala andelen offentlig friyta som finns inom 1000 meter från programområdet bedöms tre fjärdedelar (72 %) ha kraftig topografi och/eller utgöras av svårtillgänglig naturmark. Det finns viss potential att tillgängliggöra mindre delar av dessa områden och tillskapa parkkvaliteter men detta bedöms generellt kräva större insatser. Detta innebär att stadsdelen, trots en tillräcklig friytetillgång på pappret, i praktiken har få grönytor med goda förutsättningar för vistelse som är tillgängliga för alla.

Foto 1: Naturmarksslänt i mitten av programområdet. Bilden illustrerar ett exempel på grönstrukturen i närområdet som generellt utgörs av tät vegetation och kuperad terräng. Ytorna har i många fall en viktig ekologisk funktion och bidrar med visuell grönska men är i många fall svåra att omvandla till platser för vistelse.

Programområdets grönstruktur

Nulägesbeskrivning

Översikt

Likt stadsdelens grönstruktur i stort är grönområdena inom och i anslutning till programområdet i huvudsak naturmark med kraftig topografi. Mitt i området finns en otillgänglig naturmarksslätt med begränsade möjligheter för vistelse, vilken utgör en del av det större naturområdet Påvelund. Utöver Påvelunds natur finns det fyra bostadsnära naturområden i närheten till programområdet: Bokgatans naturområde, Cypressgatans hållar, Tjädergatans södra berg och Bergslärkans naturområde.

Påvelunds naturområde

Påvelunds naturområden är ett populärt rekreationsområde och används flitigt för friluftsliv och motion. Området som helhet är utpekad i *Översiktsplan för Göteborg* (2009) som ett område med särskild betydelse för stadens friluftsliv. Området utgörs i huvudsak av kuperad naturmark med stigar och små gläntor som erbjuder möjlighet för *Picknick, Naturlek, Vila* och *Promenader*. Naturen runt Påvelunds idrottscentrum

och Älvsborgs fotbollsplan tycks vara särskilt inbjudande för lek med spår av kojbyggen i terrängen (se foto 2). Vid platsbesök observerades att motionsslingan mellan Fågelvägen och idrottscentrumet användes flitigt av barn.

I den sydvästra delen, runt Hagens lekplats, övergår naturen till en parkmiljö. Här finns en plan klippt gräsyta som erbjuder möjligheter för sällskaps- och bollek, en områdeslekplats samt sittplatser i ett soligt läge (se foto 4). I denna del finns det förutsättningar för parkkvaliteterna *Mötesplats*, *Sällskapslek*, *Picknick*, *Vila* och *Lek*. De norra entréerna till Påvelund ligger precis i utkanten av programområdet och kopplingen mellan områdets verksamheter och naturområdet är generellt dålig.

Förutom att vara ett viktigt område ur rekreativ synpunkt är det även betydelsefullt rent ekologiskt. Påvelund, inklusive naturmarksslänten, utgörs av tallskog med inslag av ek samt hasseldungar med inslag av alm och ask. Skogsområdet längst till sydväst utgörs av ädellövskog (Finsberg, 2019). Förvaltningens översiktliga naturvärdesbedömning konstaterar att en naturvärdesinventering behöver göras inom ramen för programarbetet (ibid).

Trots att Påvelund i praktiken används som rekreationsområde är stora delar av området exkluderat i analysen av programområdets grönstruktur. Detta då delar av området är planlagt som kvartersmark för idrottsändamål, vilket gör att Park- och naturförvaltningen inte kan säkerställa framtida användning av marken. Däremot utgör området en viktig resurs som bör tas omhand i programarbetet.

Foto 2: Koja i naturen runt Älvsborgs fotbollsplan

Foto 3: Påvelunds motionsslinga

Foto 4: Parkmiljö runt Hagens lekplats

Bostadsnära park och natur

I nära anslutning till programområdet finns fyra bostadsnära naturområden. På grund av kraftig topografi och tät vegetation har dock stora delar av dessa områden brister gällande tillgänglighet och saknar i viss mån förutsättningar för de parkkvaliteter som krävs enligt Grönstrategins riktvärden.¹ Nedan följer en beskrivning av respektive områdes kvaliteter och brister.

Bokgatans naturområde

Naturområdet är beläget i programområdets nordvästra hörn. Platsen utgörs av en naturmarksslänt med enstaka uppvuxna träd. Platsen har idag inga vistelsekvaliteter, men bidrar med visuell grönska och ekosystemtjänster. En äldre ek i naturområdets östra hörn är särskilt viktig ur naturvärdessynpunkt. Platsen upplevs mer som en överbliven yta än en plats för vistelse, mycket på grund av dess läge invid en vändplan. Buller från Torgny Segerstedts gata gör att platsen saknar förutsättningar för kvaliteten *Vila* och området har inte goda förutsättningar att fungera som en *Mötesplats*.

Tjädergatans södra berg

Tjädergatans södra berg är beläget öster om programområdet. Området utgörs av en mycket brant bergsslänt med naturmark och större ekar. I den östra delen av området finns en trappa som gör det möjligt att promenera över berget och från denna leder enstaka stigar in i naturen. Det finns tydliga spår av lek i terrängen och på toppen av berget finns det möjlighet till utblickar mot Älvsborgs kyrka. Platsen erbjuder som helhet förutsättningar för kvaliteterna *Lek*, *Utsikt* och *Vila*.

Cypressgatans hällar

Cypressgatans hällar ligger norr om programområdet. Området utgörs av naturmark med inslag av berghällar, ängsmark och enstaka uppvuxna träd. Från Cypressgatan leder en stig upp till en höjdpunkt där det finns goda utsiktsmöjligheter. Platsen erbjuder förutsättningar för kvaliteterna *Vila* och *Utsikt*.

¹ Se sida 20 för förklaring av de rumsliga förutsättningar som krävs för att en park eller naturområde ska erbjuda olika parkkvaliteter.

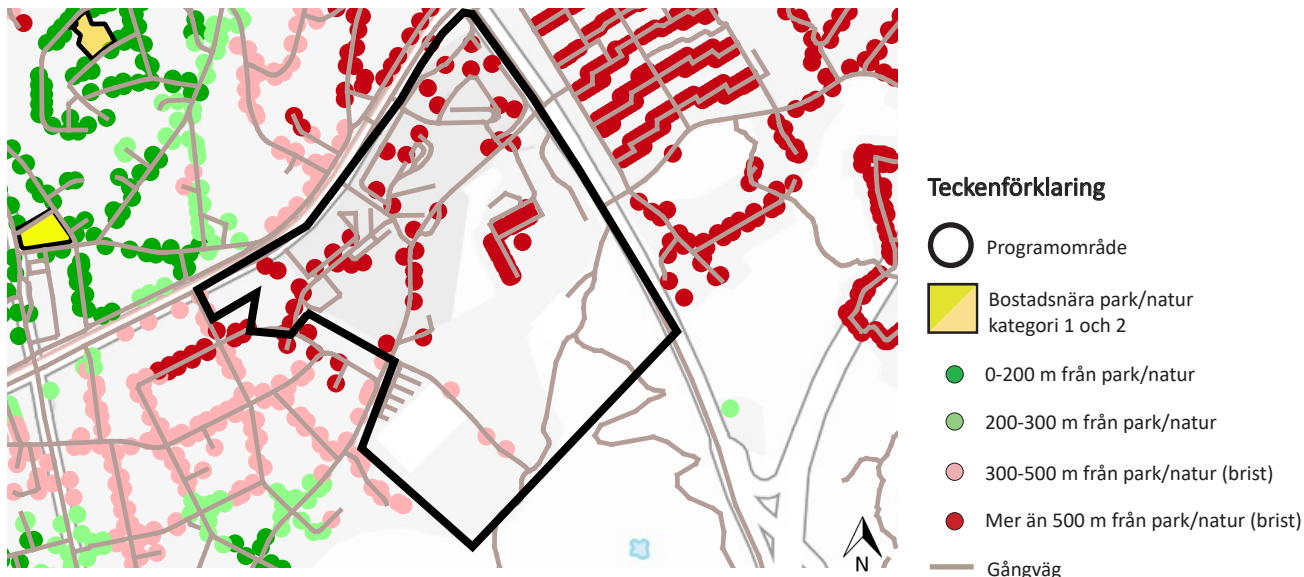
Berglärkans naturområde

Berglärkans naturområde ligger nordöst om programområdet. Frånsett en gångstig i östra delen av området saknar platsen gångvägar och anordnade platser för vistelse. Stora delar av området utgörs av naturmark och bitvis är terrängen mycket brant och otillgänglig. Från den anlagda gångvägen leder flera stigar in i naturen till små gläntor och platser för utblickar. Området som helhet erbjuder förutsättningar för kvaliteterna *Vila* och *Utsikt*.

Nåbarhetsanalyser

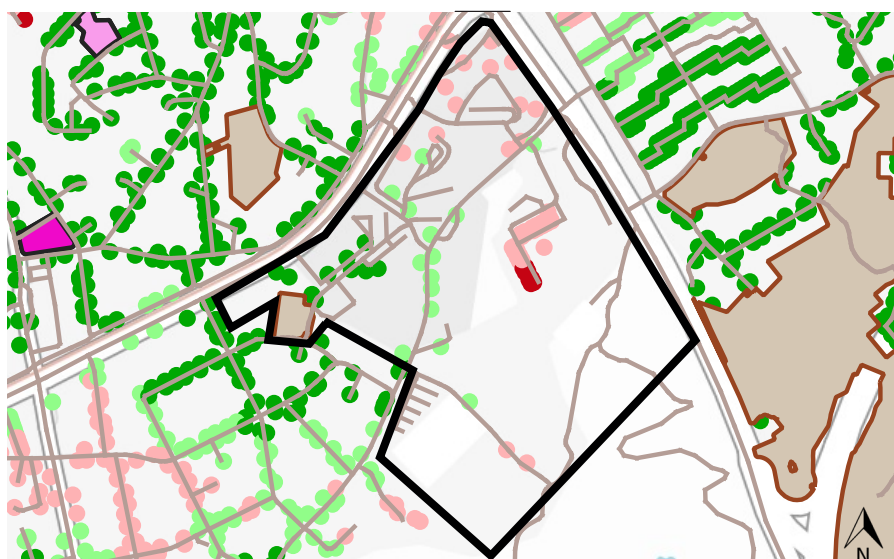
Enligt riktvärden i *Grönstrategi för en tät och grön stad* (2014) ska alla stadens invånare ha maximalt 300 meter till en bostadsnära park eller naturområde utan att behöva korsa en större barriär. I analyserna nedan har dessa parametrar studerats för programområdet. Resultatet visar att hela området har brist på bostadsnära park/natur med goda förutsättningar för tillgänglighet. Bokgatans naturområde är den enda bostadsnära naturen som är nåbar inom 300 meters gångavstånd för delar av programområdet. På grund av dess läge och rumsliga förutsättningar bedöms naturområdet dock ha begränsad potential att utvecklas till en kvalitativ bostadsnära park för programområdet.

Tillgänglig park och natur inom 300 meter

Analysen ovan visar gångavståndet mellan enskilda adresspunkter och bostadsnära parker/naturområden med goda förutsättningar att fungera ur tillgänglighetssynpunkt (kategori 1 och 2).

Bostadsnära park och natur inom 300 meter

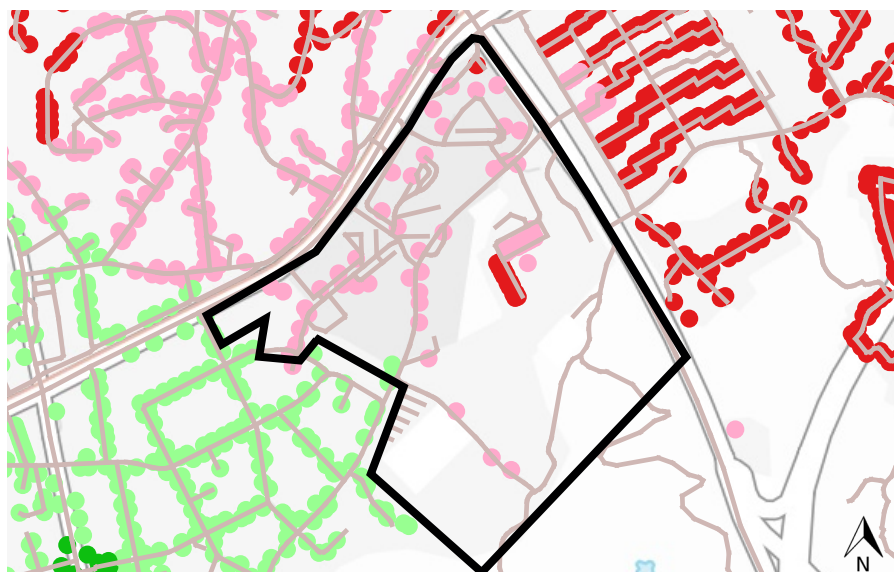

Analysen ovan visar gångavståndet mellan enskilda adresspunkter och bostadsnära park/natur oavsett tillgänglighetskategori.

Stadsdelspark

Närmsta stadsdelspark är Pärt Antons park som ligger drygt 1000 meter sydväst om programområdet. Parken är 2,7 ha stor och rymmer en variation av naturmark och öppna gräsytor. Centralt i parken finns en klippt gräsmatta, en områdeslekplats och en tennisbana. I parken finns förutsättningar för parkkvaliteterna *Mötesplats*, *Vila*, *Grön oas*, *Sällskapslek* och *Picknick*. Trots många kvaliteter behöver grönområdet utvecklas för att upplevas som en attraktiv stadsdelspark. Genom området skär en bilväg som begränsar möjligheterna för en sammanhållen promenadslina. Vidare är parkens lekplats otillräcklig för en stadsdelspark, med få lekredskap och brister gällande tillgänglighet. Dessa brister, i kombination med att Pärt Antons park inte är nåbar inom 1000 meter, gör att programområdet inte uppfyller Grönstrategins riktvärden gällande stadsdelspark.

Nåbarhetsanalys

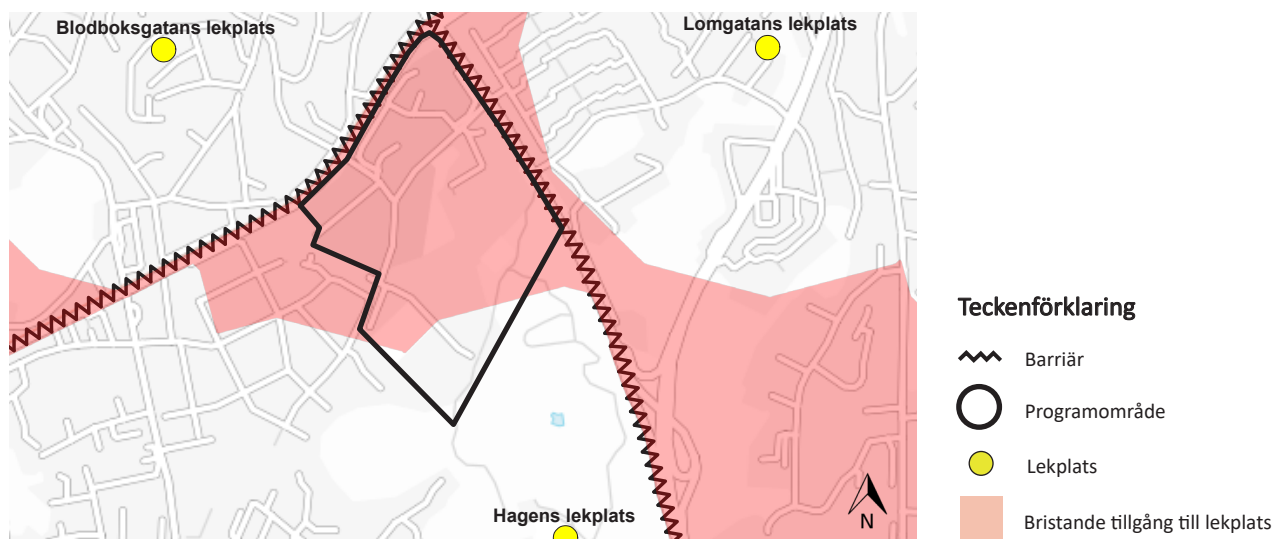

Analysen ovan visar avståndet mellan enskilda adresspunkter och närliggande stadsdelsparker. Enligt Grönstrategins riktvärden ska en stadsdelspark finnas inom 1000 meter från bostaden.

Lekplatser

Enligt Park- och naturförvaltningens *Riktlinje för lekplatser* (2019) bör alla boende ha en områdeslekplats inom 500 meter samt en stadsdelslekplats inom 1000 meter utan att behöva korsa större barriärer. Som analysen nedan visar uppnås dessa riktvärden inte för programområdet. Närmsta stadsdelslekplats ligger i Positivets stadspark, belägen över 2 km bort. Närmsta områdeslekplats, Blodboksgatans lekplats, kan inte nås inom rekommenderat avstånd utan att korsa en barriär. Hagens lekplats är däremot nåbar inom 500 meter för delar av programområdet.

Nåbarhetsanalys

Utgångspunkter för vidare analys

- Riktvärde kring 15 procent offentlig friyta av den totala markytan uppnås. Stora delar av denna friyta utgörs dock av naturmark med begränsad tillgänglighet.
- Programområdet har brist på stadsdelspark, såväl som brist på tillgänglig bostadsnära park enligt Grönstrategins riktvärden.
- Programområdet har brist på lekplatser enligt riktvärden i Lekplatsriktlinjen. Däremot erbjuder Påvelunds naturområde flera goda lekmiljöer.
- Det finns begränsade möjligheter att utveckla Bokgatans naturområde gällande tillgänglighet och parkkvaliteter för att minska brist på bostadsnära park inom programområdet.
- Påvelund är ett viktigt rekreationsområde men är idag delvis planlagt som kvartersmark för idrottsändamål och har dålig koppling till programområdet.

Programmets påverkan

Tillgångar och behov

Programmet syftar till att utveckla en strukturplan för verksamhetsområdet runt Redegatan utifrån de planbesked som finns samt en markreservation. Detta för att ge riktning åt kommande detaljplaner. Omfattningen på den exploatering som prövas bedöms i ett tidigt skede innebära cirka 1100 lägenheter, ett äldreboende, 1000 kvm BTA verksamheter och två förskolor (6 respektive 7 avdelningar). Av detta föreslås cirka 500 lägenheter och en förskola inom Påvelunds naturområde.

Om samtliga bostäder byggs kommer detta innebära cirka 2750 nya boende, varav ungefär 550 barn.² Detta i ett område som redan har brist på kvalitativa och tillgängliga parker samt brist på lekplatser. Ett större antal boende i området kommer förstärka bristen på offentliga vistelseytor ytterligare. Om markreservationen byggs ut enligt gällande förslag kommer detta även ha negativ påverkan på befintliga rekreativa värden inom Påvelund, däribland lekmiljöerna i naturen runt Älvsborgs fotbollsplan.

Vad finns?

Bokgatans naturområde är den enda bostadsnära parken som är nåbar inom 300 meter från programområdet. Då naturområdet har begränsade möjligheter att utvecklas till en kvalitativ park bedöms denna inte kunna nyttjas för att råda bot på parkbristen. Däremot kan den ses som en tillgång ur ett ekologiskt perspektiv. Påvelunds naturområde är däremot en stor tillgång, men det är problematiskt att området delvis är planlagt som kvartersmark för idrottsändamål.

Vad behövs?

Då det finns få befintliga strukturer som kan nyttjas behöver parkmark tillskapas för att säkerställa tillräckligt med vistelseytor i förhållande till föreslagen bebyggelse. Särskild fokus behöver ligga på att tillskapa parkytor som är tillgängliga (plana ytor) då detta är en brist i stadsdelen i stort. För att området ska leva upp till Grönstrategins mål och få en grönstruktur som håller god kvalitet i relation till tillkommande bostäder behöver följande tillskapas:

- En stadsdelspark - minst 2 hektar sammanhållen grönyta varav minst 0,2 hektar tillgänglig mark inom 1000 meter från programområdet.
- En stadsdelslekplats - större lekplats för barn i olika åldrar, helst placerad inom eller i anslutning till stadsdelsparken.
- En bostadsnära park - minst 0,2 hektar tillgänglig, plan yta inom 300 från programområdet. Om en stadsdelspark tillskapas inom 300 meter fungerar denna som bostadsnära park.
- En områdeslekplats - en mindre lekplats främst riktad till mindre barn, placerad inom 500 meter från programområdet.
- Förstärkt koppling mellan bostäder inom programområdet och Påvelunds natur.

² Uträkning baserad på schablonsiffra om 2 vuxna och 0,5 barn per bostad.

Förslag på strategi

Park- och naturförvaltningen ser potential i att utveckla en stadsdelspark inom Påvelunds naturområde för att hantera stadsdelens befintliga brist på park samt säkerställa tillräckligt med parkmark i förhållande till programmets föreslagna bebyggelse. Området har redan idag höga rekreativa och utgör en viktig grön målpunkt i stadsdelen. Påvelunds naturområde bör därför omvandlas till en stadsdelspark, där särskilt fokus bör ligga på att värna och utveckla de plana ytor samt förstärka befintliga kvaliteter inom naturområdet.

Nedan listas de åtgärder som förvaltningen ser behöver genomföras för att området ska leva upp till Grönstrategins och Lekplatsriktlinjens riktvärden. Det handlar dels om att peka ut Påvelund som en stadsdelspark och dels om att göra investeringar i befintlig miljö. Detta för att området, rent kvalitetsmässigt, ska fungera som en stadsdelspark.

Nyttja

- **Mark i Påvelunds naturområde**

Området har redan idag höga rekreativa värden. Här finns möjlighet att ta tillvara befintliga kvaliteter och utveckla park i ett område som redan är grönt. På så sätt kan vi även behålla de ekosystemtjänster som finns här.

Värna

- **Miljöer som bedöms skyddsvärda i kommande naturvärdesinventering**

Påvelunds naturområde har potentiellt höga naturvärden som bör värnas i exploateringen av området. Dessa utreds närmare i en naturvärdesinventering.

- **Plana, tillgängliga ytor inom Påvelunds naturområde**

Då stadsdelen lider stor brist på tillgängliga park- och vistelseytor bör de få plana ytor inom området särskilt värnas.

- **Befintlig motionsslinga i Påvelunds naturområde**

Som en del av ett större grönt stråk, och som en viktig bilfri koppling för barn att ta sig mellan Engelska skolan och Påvelunds idrottscentrum, bör motionsslingan värnas.

Utveckla

- **Befintlig motionsslinga i Påvelunds naturområde (nr. 1 sida 17)**

Motionsslingan bör rustas upp med bättre belysning, platser för vistelse och en enhetlig utformning för att knyta samman områdets olika delar till en helhet. Detta för att signalera att naturområdet är en stadsdelspark.

- **Hagens områdeslekplats till en stadsdelslekplats (nr. 2 sida 17)**

Hagens områdeslekplats bör utvecklas till en stadsdelslekplats med fler lekredskap och lekvärden för större barn samt ökat fokus på tillgänglighet. Detta för att möta bristen på lekplatser som finns i närområdet och som förstärks av ett ökat antal bostäder.

Tillskapa

- **Ett stråk med parkmark om minst 2 ha inom Påvelunds naturområde (nr. 3 sida 17)**

Skapa förutsättningar för ett sammanhängande stråk med park- och naturmark om minst 2 hektar utmed befintlig motionsslinga i naturområdet som kopplar an till parkmiljön runt Hagens lekplats. Ytorna utmed befintlig motionsslinga är viktigast men det är önskvärt att hela Påvelund pekas ut som en stadsdelspark.

- **En bostadsnära park på den plana ytan invid Älvsborgs fotbollsplan i Påvelunds naturområde (nr. 4 sida 17)**

Som en del av parkstråket bör förutsättningar för en bostadsnära park (å minst 0,2 hektar sammanhängande yta) skapas på den plana ytan öster om befintlig fotbollsplan. Ytan ska, utöver parkkvaliteterna *Mötesplats* och *Vila*, erbjuda förutsättningar för värdet *Lek*. Älvsborgs fotbollsplan kan med fördel integreras som en del av den bostadsnära parken men den kan inte räknas in som en del av parkytan.

- **Entrézon till Påvelunds naturområde (nr. 5 sida 17)**

Entréerna till naturområdet är idag otydliga. Genom att tillskapa entrézoner kan naturen synliggöras för besökare och orienterbarheten öka. Gestaltade entrépunkter signalerar även att platsen är omhändertagen och erbjuder vistelsekvaliteter. Detta är viktigt för att området ska upplevas som en stadsdelspark.

- **Parkkvaliteter på den plana ytan söder om programområdet (nr. 6 sida 17)**

För att Påvelunds naturområde ska fungera som en stadsdelspark behövs, utöver ovan beskrivna åtgärder, fler parkkvaliteter tillskapas på den plana ytan söder om programområdet. Förslagsvis utvecklas hela den plana ytan för att möta bristen på tillgängliga parkytor som finns i området i stort. De två nya parkmiljöerna kan, tillsammans med befintlig park runt Hagens lekplats, som helhet fungera som en stadsdelspark för området.

Foto 5: Befintlig entré till Påvelunds naturområde som bör förstärkas.

Foto 6: Platsbildning invid Älvsborgs fotbollsplan som har stor potential att bli en bostadsnära park.

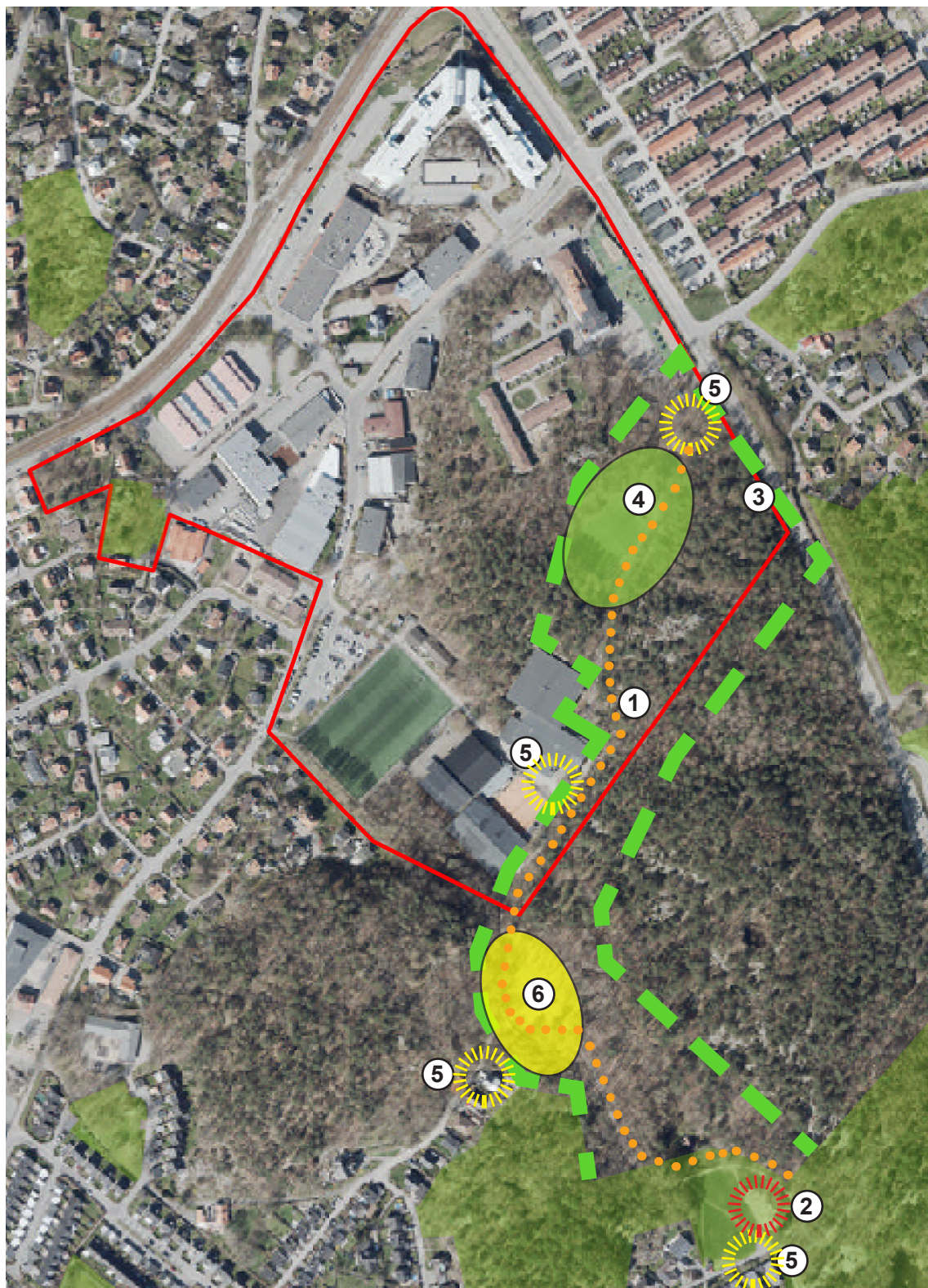

Foto 7: Platsbildning invid befintlig motionsslinga, sydväst om Påvelunds idrottscentrum, som har potential att bli en bostadsnära park.

Foto 8: Hagens lekplats som bör utvecklas till en stadsdelslekplats för området.

Förslag på utveckling

Teckenförklaring

Ny entrézon

Ny bostadsnära park

Utveckling av parkkvaliteter

Ny park- och naturmark utmed befintlig motions-slinga

Befintlig lekplats utvecklas till stadsdelslekplats

Befintlig motionsslinga utvecklas

Behov av ytterligare utredningar

Naturvärdesinventering

I syfte att kartlägga naturvärden inom och i anslutning till programområdet

Förvaltningens naturvärdesbedömning fastslår att en naturvärdesinventering behöver göras inom ramen för programområdet (Finsberg, 2019). Denna bör inkludera hela programområdet för att täcka in eventuella biotopskyddade alléer samt sträcka sig minst 50 meter utanför programgräns i delar där området angränsar till Påvelunds natur. Inventeringen bör även inkludera en inventering av fågelarterna mindre hackspett respektive spillkråka då dessa har noterats i närheten.

Bilaga: Planeringsförutsättningar

Grönstrategi för en tät och grön stad

Grönstrategi för en tät och grön stad är en målbild för hur en önskvärd grönstruktur i Göteborg kan se ut och fungera. Grönstrategin beskriver och sätter minsta mått på olika typer av gröna friytor, och klargör att alla boende och arbetande i Göteborg ska ha tillgång till parkmark inom 300 m från bostaden eller arbetsplatsen. Grönstrategin är ett planeringsdokument som ska ligga till grund för all planering i Göteborg.

Grönstrategins olika park- och naturtyper:

Typ av område	Närhet till bostad utan barriär	Storlek	Kvaliteter
Bostadsnära parker och naturområde Litet grönområde som används främst av boende och verksamma i omgivande kvarter	300 meter från bostad Inte korsa trafikleder, större vattendrag eller större nivåskillnader	Minst 0,2 hektar	Sociotopvärden: Vila, Mötesplats Varierat växt- och djurliv Grön oas/plats/park/natur
Stadsdelspark Park som framförallt besöks av de som bor i den omgivande stadsdelen	1 kilometer från bostad, 15 minuters promenad Inte korsa trafikleder, större vattendrag eller större nivåskillnader	Minst 2 hektar	Sociotopvärden: Vila, Mötesplats, Picknick, Sällskapslek, Promenad, Lek Variation i karaktär mellan närliggande stadsdelsparker Varierat växt- och djurliv Grön oas/plats/park/natur
Stadspark Mångfunktionell park som är så attraktiv att den lockar människor från hela Göteborg	30 minuter med kollektivtrafik	Tillräckligt stor och attraktiv för att rymma och locka många människor och tåla användning	Tydligt särpräglad karaktär Variation mellan olika stadsparkar Rikt växt- och djurliv
Större natur- och rekreationsområde Stort naturområde med ett flertal biologiska och rekreativa värden	30 minuter med kollektivtrafik	Tillräckligt stor och attraktiv för att rymma och locka många människor och tåla användning	Tydligt särpräglad karaktär Rikt växt- och djurliv

Källa: Grönstrategi för en tät och grön stad, park- och naturförvaltningen, Göteborgs stad (2014)

Sociotopvärden

Sociotopvärden är ett sätt att beskriva kvaliteter på en plats, och vilka förutsättningar en park måste ha för att kunna inhysa en viss funktion. Sociotopvärden används som ett planeringsverktyg med syfte att skapa mångfunktionella parker och naturområden av hög kvalitet.

Stadens gröstruktur ska ha förutsättningar för att inhysa olika sociotopvärden. I följande tabell redovisas de sociotopvärden som ska finnas i en bostadsnära park respektive en stadsdelspark, och vilka fysiska förutsättningar detta kräver:

	Kvaliteter (sociotopvärden)	Förutsättningar
BOSTADSNÄRA PARK Inom max 300 meter från bostad	Vila - Lugn och ro - Avkoppling - Hämta kraft	Större delen av parkytan understiger ljudnivå på 50 db
	Mötesplats* - Folkliv - Umgås - Titta på människor - Ha möten	- Parken behöver vara minst 45 m bred - Innehålla sittplatser - Minst hälften av parkytan är solbelyst kl 12 vid vårdagsjämning - Plan, öppen yta
	Grön oas - Lummighet och/eller omslutande rumslighet - Kontrast mot omgivningen	- Huvudsakligen vegetationstäckt mark - Parken behöver vara minst 45 m bred
	Varierat växt- och djurliv Många arter av växter och djur	- Variation av livsmiljöer både övergripande livsmiljöer, t.ex. lövskog, och ett småskaligare livsmiljöer, exempelvis grova träd med bohål. (Ett varierat växt- och djurliv kallas också en stor biologisk mångfald.)
STADSDELSPARK Inom max 1 kilometer från bostad	Picknick - Picknick - Grilla - Utflykt med fika	- Attraktiv plats - Tillgängliga sittplatser
	Sällskapslek - Boule - Kubb - Brännboll	- Parken behöver vara minst 45 m bred - Plan, öppen yta klippt gräs
	Promenad - Promenera - Vandra - Strosa	- Underlag, tillgänglighet, variation? - Minsta mått sammanhängande stråk 500 m - Möjlighet till vila - sittplatser - God orienterbarhet
	Lek - Lekplats och/eller fri lek - Till exempel; kojbygge åka lådbil, åka pulka, klättra, cykla, vattenlek	- Tillrättalagd lek i form av lekredskap och/eller ej tillrättalagd lek i form av annat än lekredskap - Plan yta och/eller ojämn terräng

* Naturområden har i vissa fall andra förutsättningar än park för att erbjuda mötesplats. Här är folkliv inte alltid det mest uppskattade. Förutsättningar kan vara en glänta, en utsiktsplats vid stråk, eller en grillplats.

Källa: Stadsdelsvis Grönplan för Lundby, park- och naturförvaltningen, Göteborgs stad (2018)

Förutsättningar för tillgänglig park och natur

Utöver fysisk närhet påverkas människors tillgång till park och natur av hur tillgängliga områdena är. Olika grupper av människor har olika behov och det är därför viktigt att planera för allas olika förutsättningar. Enligt Grönstrategins delstrategi 4.4.2 bör Göteborgs parker och naturområden i möjligaste mån vara tillgängliga och användbara för alla, där topografi är en viktig aspekt att ta hänsyn till.

Stadens grönområden har klassificerats i fyra olika kategorier utifrån deras förutsättningar att rymma parkkvaliteter med avseende på tillgänglighet, både vad gäller angöring och vad gäller krav på relativt plana ytor för vistelsekvaliteter.

Kategori 1

Område där i stort sätt hela ytan har förutsättningar att fungera ur tillgänglighetssynpunkt. Större delen av ytan, minst 0,2 hektar, utgörs av en relativt plan yta. Rör sig generellt om mer renodlade parkmiljöer, men kan skötas mer eller mindre intensivt.

Kategori 2

Områden som i delar har förutsättningar att fungera ur tillgänglighetssynpunkt men i andra delar är otillgängliga. Minst 0,2 hektar av ytan utgörs av en relativt plan yta. Dessa ytor är ofta hybrider mellan park- och naturmiljöer.

Kategori 3

Områden med begränsade möjligheter att fungera ur tillgänglighetssynpunkt. Mindre delar bedöms kunna tillgängliggöras men detta krävs generellt större insatser. Dessa ytor är generellt kuperade ytor med naturmarkskaraktär eller extensivt skött park med svår topografi. Notera att dessa områden kan ha stora rekreativa värden för dem som har möjlighet att nyttja dem.

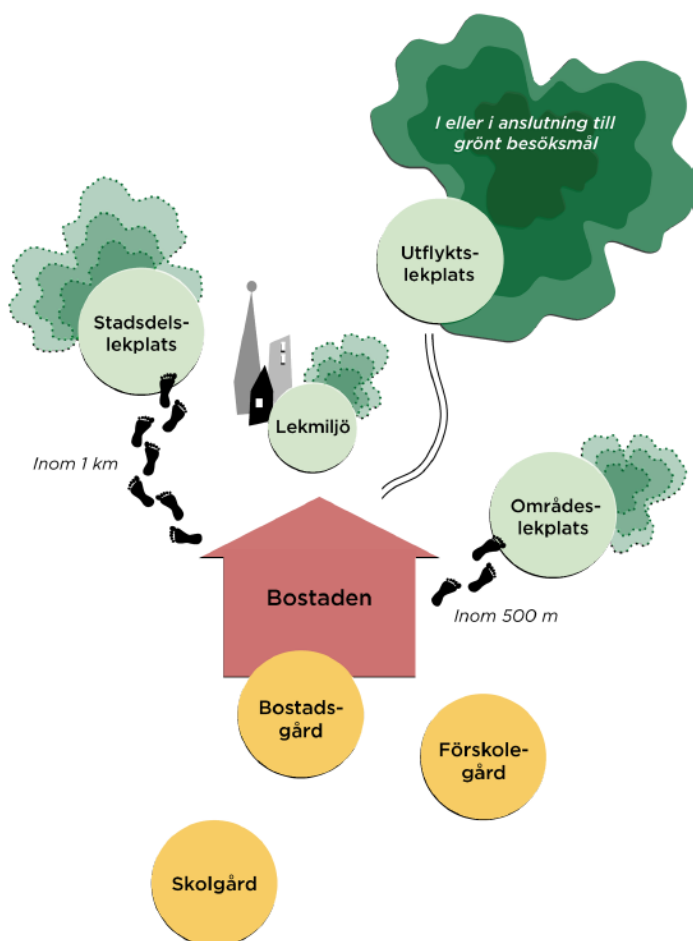
Kategori 4

Områden som bedöms sakna förutsättningar att göras tillgängliga för allmänheten. Ofta kraftigt kuperade ytor med naturkaraktär. Notera att dessa områden kan ha stora rekreativa värden för dem som har möjlighet att nyttja dem.

Riktlinje för lekplatser

Park- och naturförvaltningens riktlinje för lekplatser ska ge vägledning för hur förvaltningen ska planera, sköta, förvalta och utveckla stadens lekplatser. Fem principer har tagits fram och ska ligga till grund för arbete med allmänna lekplatser och andra lekmiljöer. För att skapa en lekvänlig stad ska stadens lekplatser vara: nära; för alla; utvecklande och stimulerande; säkra samt hållbara.

Den allmänna lekplatsen är en viktig oas för barn och fyller en betydelsefull funktion som offentligt rum och mötesplats i staden. Alla i Göteborg ska ha nära till utomhuslek, framförallt genom allmänna lekplatser men också genom andra lekmiljöer.

Områdeslekplats

- Lekplats riktad främst till mindre barn.
- Bör finnas inom 500 meters promenad från bostaden utan att passera större barriär.
- Bör placeras i anslutning till park- eller naturmark för att skapa förutsättningar för att leken kan fortsätta in till naturen. Det är dock viktigt att lekplatsen endast upplevs vara en del av parken och att säkra sociotopvärdena som gäller för aktuell kategori av park.

Stadsdelslekplats

- Större lekplatser som besöks av de som bor i hela stadsdelen och är samlingsplats för alla åldrar.
- Bör finnas inom 1 km från bostad.
- Bör ligga i anslutning till park- eller naturmark framförallt till stads- eller stadsdelsparker för att skapa förutsättningar för att leken kan fortsätta in till naturen.

Utflyktslekplats

- Stora lekplatser som är unika, generationsövergripande och strategiskt belägna lek- och mötesplatser som är värda att ta sig till från hela staden.
- Ska placeras väl spridda över hela staden.
- Ska vara lättillgängliga genom närhet till god kollektivtrafik och lätt att hitta till och från via trygga och tillgängliga gångvägar.

Läs mer

Följande planeringsunderlag ligger till grund för grönstrukturutredningen:

- Grönstrategi för en tät och grön stad (2014).
- Riktlinje för lekplatser - Lekvänlig stad åt alla (2019).
- Finsberg (2019). *Översiktlig naturvärdesbedömning*. Park- och naturförvaltningen.

